

Undersökningen om den lokala demokratin i kom- muner och landsting 2008

ME0002

I denna beskrivning redovisas först allmänna och legala uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Administrativa uppgifter	2
A.1	Ämnesområde.....	2
A.2	Statistikområde.....	2
A.3	SOS-klassificering.....	2
A.4	Statistikansvarig.....	2
A.5	Statistikproducent.....	2
A.6	Uppgiftsskyldighet.....	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter.....	3
A.8	Gallringsföreskrifter.....	3
A.9	EU-reglering.....	3
A.10	Syfte och historik.....	3
A.11	Statistikanvändning.....	4
A.12	Uppläggning och genomförande.....	4
A.13	Internationell rapportering.....	4
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar.....	4
B	Kvalitetsdeklaration	4
B.0	Inledning.....	4
B.1	Innehåll.....	5
1.1	Statistiska målstorheter.....	5
1.1.1	Objekt och population.....	5
1.1.2	Variabler.....	5
1.1.3	Statistiska mått.....	6
1.1.4	Redovisningsgrupper.....	6
1.1.5	Referenstider.....	6
1.2	Fullständighet.....	6
B.2	Tillförlitlighet.....	6
2.1	Tillförlitlighet totalt.....	6
2.2	Osäkerhetskällor.....	6
2.2.1	Urval.....	6
2.2.2	Ramtäckning.....	6
2.2.3	Mätning.....	6
2.2.4	Svarsbortfall.....	7

2.2.5	Bearbetning	7
2.2.6	Modellantaganden	7
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått	7
B.3	<i>Aktualitet</i>	7
3.1	Frekvens	7
3.2	Framställningstid	7
3.3	Punktlighet	7
B.4	<i>Jämförbarhet och sammanvändbarhet</i>	7
4.1	Jämförbarhet över tiden.....	7
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	8
4.3	Sammanvändbarhet med annan statistik	8
B.5	<i>Tillgänglighet och förståelighet</i>	8
5.1	Spridningsformer.....	8
5.2	Presentation	8
5.3	Dokumentation.....	8
5.4	Tillgång till primärmaterial	8
5.5	Upplysningstjänster	8

A Administrativa uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Demokrati

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Allmän statistik

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS) Nej

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100)

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån
Postadress: Box 24300
Besöksadress: Karlavägen 100
Kontaktperson: Mikaela Järnbert
Telefon: 08-506 942 43
Telefax: 08-506 947 72
E-post: valstatistik@scb.se

A.5 Statistikproducent

<i>Myndighet/organisation:</i>	Statistiska centralbyrån
<i>Postadress:</i>	Box 24300
<i>Besöksadress:</i>	Karlavägen 100
<i>Kontaktperson:</i>	Mikaela Järnbert
<i>Telefon:</i>	08-506 942 43
<i>Telefax:</i>	08-506 947 72
<i>E-post:</i>	valstatistik@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger inte

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Ej aktuellt

A.9 EU-reglering

Ingen

A.10 Syfte och historik

Syftet med undersökningen är att producera statistik över den lokala demokratin utveckling och funktionssätt i kommuner och landsting. Statistiken ska ge en beskrivning av kommuner och landsting avseende organisation, intern kontroll och revision, samarbetsformer, brukarrelationer, information och service samt medborgarrelationer.

Bakgrunden till undersökningen är ett regeringsuppdrag till Statskontoret i maj år 1998 som bestod i att dels kartlägga samtliga kommuners och landstings organisations-, styr- och verksamhetsformer, dels föreslå former för ett fortsatt utvecklingsarbete vad gäller nationell uppföljning av förnyelsearbetets effekter på den lokala demokratin och medborgarnas rättssäkerhet. Resultatet av uppdraget återfinns i Statskontorets rapport *Organisations- och verksamhetsformer i kommuner och landsting* (1999:38). Därefter fick Statskontoret i juni år 2000 i uppdrag att föreslå ett system för kontinuerlig uppföljning av förnyelsearbetet i kommuner och landsting. Uppföljningen skulle inriktas på väsentliga nyckeltal som kan belysa organisations-, styr- och verksamhetsformer samt demokrati och rättssäkerhet. Uppdraget avrapporterades genom Statskontorets rapport *Uppföljning av förnyelsearbetet i kommuner och landsting* (2002:5). I denna rapport föreslog Statskontoret vilka variabler en databas avsedd för en

sådan uppföljning bör innehålla, hur ofta och på vilket sätt dessa variabler bör samlas in. Vidare föreslog Statskontoret att SCB borde vara huvudman för drift och utveckling av databasen.

Med utgångspunkt från Statskontorets rapport gav regeringen SCB i september 2002 ett uppdrag *om statistik som rör den lokala demokratins utveckling och funktionssätt m.m.* (Ju2002/6398). Uppdraget innefattade flera delar och en del bestod i att uppdatera de uppgifter som Statskontoret samlat in.

A.11 Statistikanvändning

Huvudanvändare är kommuner och landsting, de politiska partierna, organisationer, myndigheter, massmedia, den samhällsvetenskapliga forskningen och den politiskt intresserade allmänheten. Resultaten används för att belysa den lokala demokratins utveckling och funktionssätt.

A.12 Uppläggning och genomförande

Inför undersökningens genomförande gick SCB ut med information om undersökningen och en förfrågan om kontaktperson vid kommun/landsting som en webbenkät kunde skickas till. Den 28 februari 2008 skickades inloggningsuppgifter ut till de kontaktpersoner som lämnats av kommunerna och landstingen. En första påminnelse skickades ut i den 1 april. Innan den påminnelsen gick ut hade 54 procent av kommunerna och 75 procent av landstingen besvarat enkäten. Utskick av en andra påminnelse gjordes den 15 april. Då den andra påminnelsen skickades ut hade drygt 80 procent av såväl kommunerna som landstingen besvarat enkäten. Ett flertal påminnelser, såväl skriftliga som muntliga, gjordes under de följande månaderna. I slutet av juni hade svar kommit in från alla kommuner utom tre. Alla landsting utom ett har besvarat enkäten.

A.13 Internationell rapportering

Ingen internationell rapportering.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Inga förändringar planerade

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

Undersökningen om den lokala demokratin i kommuner och landsting genomförs en gång per mandatperiod. Det är kommuner och landsting som är undersökningsobjekt. Mätinstrumentet är en enkät med ett 30-tal frågor som rör organisation, intern kontroll och revision, samarbetsformer, brukarrelationer, information och service samt medborgarrelationer.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

1.1.1 Objekt och population

Populationen utgörs av kommuner och landsting

1.1.2 Variabler

- Faktisk majoritet
- Utskott/beredningar under fullmäktige
- Utskott/delegationer inom styrelsen
- Kommun- eller stadsdelsnämnder
- Opolitisk styrelse
- Revisionens ordförande
- Gemensam nämnd
- Gränsöverskridande samverkan med EU-finansiering
- Kommunalförbund
- Offentligt-privat partnerskap (OPP)
- Beslut i företag
- Insyn i kommunala företag
- Självförvaltningsorgan
- Brukarrepresentation
- Brukarkooperativ
- Valfrihetssystem
- Medborgarkontor
- Tjänstegaranti/servicedeklaration
- Klagomålshantering
- Kalendarium över fullmäktiges sammanträden på webbplats
- Protokoll från fullmäktiges sammanträden på webbplats
- Debattforum på webbplats
- Möjlighet att lämna synpunkter via webbplats
- Möjlighet att lämna synpunkter/klagomål via webbplats
- Utlagda e-postadresser på webbplats
- Information om medborgarförslag på webbplats
- Möjlighet att följa hanteringen av inlämnat medborgarförslag på webbplats
- Kommunala folkomröstningar
- Folkinitiativ
- Medborgarförslag
- Antal fullmäktigesammanträden
- TV-, radio- eller webbsändningar från fullmäktigesammanträden
- Öppna nämndsammanträden
- Offentlig utfrågning/hearing
- Medborgarundersökning
- Råd med grupper av medborgare
- Demokratiredovisning
- Politiskt organ för arbete med demokratifrågor

- Särskilda medel för arbete med demokratifrågor

1.1.3 Statistiska mått

Antal, andel (procent) och summa/aggregat.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Kommuner och landsting

1.1.5 Referenstider

År 2006, 2007, 2008 samt mandatperioden 2003-2006.

1.2. Fullständighet

Den statistik som samlas in inom ramen för undersökningen är generell och täcker in ett stort antal former och arbetssätt inom områdena organisation, intern kontroll och revision, samarbetsformer, brukarrelationer, information och service samt medborgarrelationer. Området är vitt vilket medför att undersökningen inte täcker in allt inom ovan angivna områden. Frågorna är allmänna till sin karaktär och syftar främst till att kartlägga om något finns eller inte finns snarare än undersöker omfattning och innehåll.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Då undersökningen är en totalundersökning finns inget urvalsfel. Däremot gäller olika former av fel vid bearbetning samt risk för att kommuner och landsting har lämnat in felaktiga uppgifter. Åtgärder har vidtagits för att minska dessa risker.

2.2 Osäkerhetskällor

Exempel på felkällor är urval, ramtäckning, mätning, svarsbortfall, bearbetning och modellantagande. Dessa beskrivs ingående nedan.

2.2.1 Urval

Undersökningen är en totalundersökning.

2.2.2 Ramtäckning

Undersökningen är en totalundersökning av kommuner och landsting. Några problem med ramtäckning finns inte.

2.2.3 Mätning

Datainsamlingen skedde i form av en elektronisk enkät som skickades till kontaktpersoner vid kommuner och landsting. För att minimera mätfel vidtogs ett antal åtgärder. Bland dessa var att förbereda kommuner och landsting inför

undersökningen genom att dels skicka ut information om undersökningen i förväg, dels be om en specifik kontaktperson för undersökningen. Frågorna hölls på det allmänna planet och detaljuppgifter efterfrågades i liten utsträckning. Logiska kontroller gjordes under själva ifyllandet för att minimera det partiella bortfallet.

2.2.4 *Svarsbortfall*

Insamlingsperiod valdes med omsorg för att öka chansen att få in maximalt antal svar. Bortfallet summerar till 3 kommuner och 1 landsting.

2.2.5 *Bearbetning*

Svaren i de insamlade enkäterna inkom till SCB i elektronisk form. Utifrån enkätsvaren skapades en del härledda variabler. Vid bearbetning och analys skedde även kontroller av det insamlade datamaterialet.

2.2.6 *Modellantaganden*

Inga modellantaganden har gjorts.

2.3 **Redovisning av osäkerhetsmått**

Undersökningen är en totalundersökning.

B.3 **Aktualitet**

3.1 **Frekvens**

En gång per mandatperiod.

3.2 **Framställningstid**

Ungefär 6-8 månader.

3.3 **Punktlighet**

God

B.4 **Jämförbarhet och sam användbarhet**

4.1 **Jämförbarhet över tiden**

De frågor som ställs till kommuner och landsting i undersökningen om den lokala demokratin har sitt ursprung i de undersökningar som tidigare genomförts av Statskontoret (se punkt A.10). Vissa förändringar av enkäten har gjorts i syfte att öka kvaliteten och användbarheten av de insamlade uppgifterna. För en stor mängd frågor kan dock svaren från kommuner och landsting jämföras med tidigare insamlade uppgifter.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Samma frågor har ställts till alla kommuner respektive alla landsting, och många frågor har ställts till såväl kommuner som landsting. Det möjliggör jämförelser mellan olika kommuner och olika landsting.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

SCB publicerar en stor mängd statistik på landstings- och kommunnivå. Det gäller inte minst SCB:s valstatistik.

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Insamlade uppgifter görs tillgängliga via SCB:s Demokratidatabas, se www.demokrati.scb.se samt genom sammanfattande tabeller och diagram på SCB:s webbplats.

5.2 Presentation

Resultaten presenteras dels i sammanfattande tabeller på SCB:s webbplats samt i rapporten Demokratidatabasen 1999-2008.

5.3 Dokumentation

Datamaterialet finns bevarat och dokumenterat hos SCB.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Svar för enskilda kommuner och landsting för en majoritet av frågorna finns tillgängliga via Demokratidatabasen, se www.demokrati.scb.se. Svar på övriga frågor samt bearbetningar kan beställas från SCB.

5.5 Upplysningstjänster

Förfrågningar besvaras av de personer som direkt arbetar med valstatistiken på SCB, e-post: valstatistik@scb.se